Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

HE 95/2018 vp
Lannan poltto

Erityisasiantuntija Sami Rinne
Lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi

Maa- ja metsätalousvaliokunta 13.9.2018

Hevosenlannan käyttö Suomessa

- Muodostuu arviolta 500 000 – 700 000 tonnia vuodessa
- Valtaosa ohjautuu kompostoinnin jälkeen lannoitekäyttöön
- Osalla talleista ongelmia päästä lannasta eroon (erityisesti Etelä-Suomen suuret hevoskeskittymät)
- Polttoaineena haastavaa mm. korkean kosteuspitoisuutensa vuoksi
- Käytännössä poltettava monipolttoaineyksikössä tukipolttoaineen (esim. puuhake) kanssa noin 10-30 % osuudella

Taustaa esitetyille lakimuutoksille

1) Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strategiseen ohjelmaan (v. 2015) on kirjattu tavoitteeksi sallia hevosen lannan käyttö energiantuotannossa

2) Asiaa koskeva EU-asetusmuutos tullut voimaan 2.8.2017 ja antaa mahdollisuuden polttaa hevosen ja muiden tuotantoeläinten lantaa polttoaineena ilman jätteenpolton vaatimuksia, sekä mahdollisuuden eräisiin sivutuotelainsäädännön polttovaatimuksia koskeviin poikkeuksiin

3) EU-asetusmuutoksen mahdollistamat poikkeukset lähes välttämättömiä lannanpolton kannattavuudelle, edellyttävät lakimuutoksia. Poikkeukset esitetään otettavaksi kansallisesti täysimääräisesti käyttöön

4) Tarvitaan muutoksia sekä ympäristönsuojelulakiin että sivutuotelakiin

Keskeiset ympäristönsuojelulakiin (YSL) esitettävät muutokset

- Lannan poltto korkeintaan 50 megawatin kattiloissa ei tarvitse jätteenpolttolupaa, vaan kyse on energiantuotannosta
- Jätteenpolttolainsäädännön velvoitteiden tilalle YSL:n vaatimukset sekä EU-asetusmuutoksessa säädetyt lannan polton ”erityisvaatimukset”
  - Lannan polton päästöraja-arvot
  - Vuotuiset päästömittaukset
  - Polttolämpötila, lisäpoltin, lämpötilamittaukset
- Kaikki EU-asetusmuutoksen mahdollistamat poikkeukset
  - Kevyempi hiukkaspäästöraja-arvo pienille kattiloille
  - Lakimuutosten voimaantullessa käytössä oleville kattiloille kuuden vuoden siirtymäaika polttolämpötilavaatimukselle ja lisäpolttimelle
  - Hyvin pienissä kattiloissa hevosen lanta voidaan syöttää manuaalisesti tulipesään
- Monipolttoaineyksiköiden päästöraja-arvojen laskentakaavan hyödyntäminen

Viranomaismenettelyt esitettyjen lakimuutosten jälkeen

- Ympäristöviranomaisen rekisteröinti tai ympäristölupa
  - YSL:n mukainen rekisteröinti- ja ympäristölupavelvollisuus samoin periaattein kuin muillakin energiantuotantoyksiköillä
  - Noudatettava energiantuotannon ympäristönsuojeluvaatimuksia
  - Kaikkein pienimmät energiantuotantoyksiköt eivät kuulu YSL:n soveltamisalaan → ainoastaan kunnaneläinlääkärin hyväksynnän piirissä
- Kunnaneläinlääkärin (KEL) hyväksyntä
  - Liittyy eläintautien leviämisen torjuntaan
  - Jatkossa KEL hyväksyisi ja valvoisi vain sellaisia lantaa polttavia yksiköitä, joiden yhteydessä pidetään tuotantoeläimiä ja sellaisia yksiköitä, jotka eivät kuulu YSL:n soveltamisalaan
- Kunnan ympäristöviranomaiselle velvollisuus antaa asiantuntija-apua KEL:lle, jos laitos ei kuulu YSL:n soveltamisalaan

Hallituksen esityksen vaikutusten arviointi

- Lainsäädäntömuutosten jälkeen polttoon arvioidaan ohjautuvan maksimissaan noin 20 % eli noin 100 000 tonnia hevosenlantaa vuodessa
- Ei erityisiä vaikutuksia polton päästöihin tai ilmanlaatuun
- Lisäys ympäristöviranomaisten työmäärään ei kovin suuri
- Poltettaessa menetetään lannan sisältämiä ravinteita ja maanparannusvaikutus
- Säätämällä poikkeukset suoraan lailla vahvistettaisiin lannan polttoainekäytön taloudellista kannattavuutta sekä vähennettäisiin viranomaisten työmäärää ja toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa